

Državni izpitni center

P 1 9 2 A 1 0 1 1 3

JESENSKI IZPITNI ROK

SLOVENŠČINA

NAVODILA ZA OCENJEVANJE

Sobota, 24. avgust 2019

POKLICNA MATURA

Moderirana različica

IZPITNA POLA 1

Splošna navodila

- Kadar kandidat dopolnjuje poved, mora biti odgovor vsebinsko, slovnično in pravopisno pravilen, npr. nal. 1, 8.1.
- Pri nalogah, pri katerih mora kandidat podčrtati, prečrtati ali obkrožiti odgovor, upoštevamo pravilnost odgovora, tudi če je oznaka drugačna, npr. nal. 4.
- Kadar pričakujemo odgovor ali rešitev v povedi, lahko kandidat dobi točko za jezikovno pravilnost le, če je poved pomensko ustrezna, npr. nal. 10.
- Pri nalogah izbirnega tipa lahko kandidat obkroži samo eno črko, če v navodilih ni določeno drugače. Če obkroži več črk, se naloga točkuje z 0 točkami, npr. nal. 5.

Naloga	Točke	Rešitev	Še sprejemljiva rešitev	Dodatna navodila
1	1	<ul style="list-style-type: none"> ♦ Tina Recek / T. Recek ♦ Večeru / časopisu Večer ♦ V žarišču 		3 pravilne rešitve = 1

Naloga	Točke	Rešitev	Še sprejemljiva rešitev	Dodatna navodila
2.1	1	<p>Tema – po smislu, npr., ena od:</p> <ul style="list-style-type: none"> ♦ zasvojenost slovenskih osmošolcev z računalniškimi igrkami ♦ Besedilo govori o prekomernem igranju računalniških igrac pri mladostnikih/otročih. 	<ul style="list-style-type: none"> ♦ zasvojenost z računalniškimi igrkami/računalnikom 	
	1	<p>Spodbuda – po smislu, npr., ena od:</p> <ul style="list-style-type: none"> ♦ (aktualni) rezultati raziskave (Nacionalnega inštituta za javno zdravje) ♦ Sporočevalka je besedilo napisala zaradi rezultatov raziskave o zasvojenosti z računalniškimi igrkami (med slovenskimi osmošolci). ♦ podatek, da je kar 2.5 odstotka osmošolcev zasvojenih z računalniškimi igrkami 		
2.2	1	♦ C		
Skupaj	3			

Naloga	Točke	Rešitev	Še sprejemljiva rešitev	Dodatna navodila
3	1	<ul style="list-style-type: none"> ◆ <u>X</u> Fotografija in polje z ilustracijo popestrita besedilo. ◆ <u>X</u> Polje z ilustracijo naslovniku ponuja bistvene rezultate raziskave. 		1 za obe pravilno izbrani povedi Če je dijak označil več kot dve možnosti, se naloga oceni z 0 točkami.

Naloga	Točke	Rešitev	Še sprejemljiva rešitev	Dodatna navodila
4	1	◆ B		
	1	po smislu, npr., dve od: <ul style="list-style-type: none"> ◆ Besedilo je namenjeno širši javnosti. ◆ Besedilo je bilo objavljeno v časopisu. ◆ Predstavlja sodobni družbeni problem. ◆ je aktualno 		
Skupaj	2			

Naloga	Točke	Rešitev	Še sprejemljiva rešitev	Dodatna navodila
5	1	◆ A		

Naloga	Točke	Rešitev	Še sprejemljiva rešitev	Dodatna navodila
6	3	<ul style="list-style-type: none"> ◆ DA ◆ NE ◆ DA ◆ NE ◆ NE ◆ DA 		6 pravih rešitev = 3 5, 4 pravilne rešitve = 2 3, 2 pravilni rešitvi = 1

Naloga	Točke	Rešitev	Še sprejemljiva rešitev	Dodatna navodila
7	1	◆ A		

Naloga	Točke	Rešitev	Še sprejemljiva rešitev	Dodatna navodila
8.1	2	<ul style="list-style-type: none"> ♦ (visoke) aktivnosti pri igranju po smislu, npr., ena od: <ul style="list-style-type: none"> ♦ oslabi center za zaznavanje časa in prostora ♦ otroci več ne zaznavajo ljudi okoli sebe po smislu, npr., ena od: <ul style="list-style-type: none"> ♦ učenja, spomina in kontrole impulzov ♦ tvorjenja logičnih stavkov 		3 pravilne rešitve = 2 2, 1 pravilna rešitev = 1 V drugi povedi je vrstni red odgovorov lahko tudi zamenjan, vendar mora biti poved smiselna in jezikovno pravilna.
8.2	2	<ul style="list-style-type: none"> po smislu, npr.: <ul style="list-style-type: none"> ♦ živost in iskrivost samo ob računalniku ♦ besedna agresivnost (če so brez računalnika) ♦ fizična agresivnost 	<ul style="list-style-type: none"> ♦ Njihova osebnost razpada. ♦ nezaznavanje ljudi v okolici ♦ Uživajo, ko dražijo in nadlegujejo druge ljudi. ♦ Hitreje izgubijo živce. ♦ Pogosteje ne delajo domačih nalog. 	3 pravilne rešitve = 2 2, 1 pravilna rešitev = 1
8.3	1	♦ A		
Skupaj	5			

Naloga	Točke	Rešitev	Še sprejemljiva rešitev	Dodatna navodila
9	1	♦ C		

Naloga	Točke	Rešitev	Še sprejemljiva rešitev	Dodatna navodila
10	2	<ul style="list-style-type: none"> po smislu, npr., ena od: <ul style="list-style-type: none"> ♦ Menim, da so današnji mladostniki prepuščeni samim sebi, starši zanje nimajo časa, zato si krajšajo čas z igranjem igrice. Sčasoma obsedijo pred računalnikom, ker se jim ne ljubi početi kaj drugega. ♦ Starši pri vzgoji popustijo. Najlažje jim je, če mladostniku dovolijo posedati pred računalnikom in se jim ni treba ukvarjati z njim. ♦ Mladi v realnem svetu velikokrat ne dobijo potrditve, so osamljeni in neuspešni. V virtualnem svetu pa so lahko vsemogočni junaki, zato se tudi umikajo vanj. 	<ul style="list-style-type: none"> ♦ Menim, da starši niso dovolj strogi in ne ukrepajo pravočasno. ♦ Ker tudi njihovi vrstniki igrajo igrice in se tako »družijo«. ♦ Mladostniki so zasvojeni z računalniškimi igrkami zaradi prevelike dostopnosti računalnikov in tehnologije. 	1 za pomensko ustreznost povedi 1 za jezikovno pravilnost povedi

Naloga	Točke	Rešitev	Še sprejemljiva rešitev	Dodatna navodila
11.1	1	♦ publ./publicistično		
	1	♦ središču		
11.2	2	po smislu, npr., ena od: ♦ Biti v žarišču pomeni, da je problem tovrstne zasvojenosti trenutno v družbi aktualen. ♦ Zasvojenost z računalniškimi igrkami je pri nas in v svetu zelo pogosta, zato je v žarišču družbenega zanimanja.	♦ Ime rubrike pove, da je tema zelo aktualna. ♦ Zasvojenost z igrami je eden od osrednjih problemov družbe.	1 za pomensko ustreznost povedi 1 za jezikovno pravilnost povedi
11.3	2	♦ DA ♦ NE ♦ NE ♦ DA		4 pravilne rešitve = 2 3, 2 pravilni rešitvi = 1
Skupaj	6			

Naloga	Točke	Rešitev	Še sprejemljiva rešitev	Dodatna navodila
12	2	♦ nasilen / napadalen ♦ dejavnost ♦ nadzor	♦ delovanje ♦ pregled	3 pravilne rešitve = 2 2, 1 pravilna rešitev = 1

Naloga	Točke	Rešitev	Še sprejemljiva rešitev	Dodatna navodila
13	1	po smislu, npr., ena od: ♦ smiselne stavke ♦ zaokrožene stavke ♦ razumljive stavke ♦ logične stavke ♦ pravilne stavke/povedi		

Naloga	Točke	Rešitev	Še sprejemljiva rešitev	Dodatna navodila
14	2	♦ igralcev ♦ igranja ♦ igrice	♦ igra	4 pravilne rešitve = 2 3, 2 pravilni rešitvi = 1 Upoštevamo tudi zapise v drugih oblikah.

Naloga	Točke	Rešitev	Še sprejemljiva rešitev	Dodatna navodila
15	4	<ul style="list-style-type: none"> ♦ doktorice Mirne Macur ♦ psihologinje Petre Belina/Beline ♦ zasvojenostjo ♦ vodjo/vodjem ♦ Miho/Mihom Kramlijem ♦ otroki ♦ možganov 		7 pravilnih rešitev = 4 6 pravilnih rešitev = 3 5, 4 pravilne rešitve = 2 3, 2 pravilni rešitvi = 1
Naloga	Točke	Rešitev	Še sprejemljiva rešitev	Dodatna navodila
16	2	ena od: ♦ Petra Belina svetuje staršem: »Ne čakajte, da bo faza igranja minila sama po sebi.« ♦ Petra Belina svetuje: »Starši, ne čakajte, da bo faza igranja minila sama po sebi!« ♦ »Ne čakajte, da bo faza igranja minila sama po sebi,« staršem svetuje Petra Belina. ♦ »Starši, ne čakajte, da bo faza igranja minila sama po sebi,« svetuje Petra Belina.		1 za ustrezno pretvorbo 1 za jezikovno pravilnost povedi Če je kandidat pri pretvorbi spremenil glagolski čas v spremnem stavku (<i>je svetovala</i>), poved pa je jezikovno pravilna, rešitev ocenimo z eno točko.
Naloga	Točke	Rešitev	Še sprejemljiva rešitev	Dodatna navodila
17	3	♦ <u>Zasvojeni otroci pogosto ne zaznavajo ljudi okoli sebe.</u> ////////////////		4 pravilno podčrtani stavčni členi = 2 3, 2 pravilno podčrtana stavčna člena = 1 oba pravilno podčrtana prilastka = 1
Naloga	Točke	Rešitev	Še sprejemljiva rešitev	Dodatna navodila
18	1 2	♦ časovni (odvisnik) po smislu, npr., ena od: ♦ Najstniški sin vstane in se v pižami usede k računalniku. ♦ Najstniški sin vstane, nato se v pižami usede k računalniku. ♦ Najstniški sin vstane, v pižami se usede k računalniku.		1 za ustrezno pretvorbo 1 za jezikovno pravilnost povedi
Skupaj	3			

Naloga	Točke	Rešitev	Še sprejemljiva rešitev	Dodatna navodila
19.1	1	♦ najstniški sin	♦ sin	
19.2	1	ena od: ♦ samostalniški zaimsek ♦ osebni zaimsek ♦ zaimsek		
Skupaj	2			

Naloga	Točke	Rešitev	Še sprejemljiva rešitev	Dodatna navodila
20	3	♦ Podobne podatke so dobili tudi z mednarodno raziskavo iz leta 2014[.] v kateri so sodelovali otroci[.] stari 13[.] in 15 let. Dr. Mirna Macur, ki je vodila raziskavo[.] je razkrila, da imamo na Slovenskem med osnovnošolci 2,5-odstotno zasvojenost z računalniškimi igricama[.] in da ta z leti samo še narašča. Sprašujemo se, kam to vodi[.]		brez napak = 3 1, 2 napaki = 2 3, 4 napake = 1 Upoštevamo tudi na novo narejene napake.

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
Zgradba	21		
	1	<ul style="list-style-type: none"> ♦ naslov besedilne vrste / izrek vabila 	
	1	<ul style="list-style-type: none"> ♦ navedba sporočevalca/organizatorja (npr.: Srednja zdravstvena šola Celje / Dijaška skupnost Srednje zdravstvene šole Celje) 	
Vsebina	1	<ul style="list-style-type: none"> ♦ nebesedne prvine besedila; npr., vsaj dve od: <ul style="list-style-type: none"> – vidno poudarjeni pomembni podatki – razne vrste in velikosti črk – likovni elementi – členjenost besedila 	2 prvini = 1 točka
	3	<ul style="list-style-type: none"> ♦ podatki o dogodku: <ul style="list-style-type: none"> – na kateri dogodek vabimo: predavanje psihologinje Petre Belina o nekemičnih ali vedenjskih zasvojenostih – kje bo, npr. v veliki predavalnici Srednje zdravstvene šole Celje – kdaj bo, datum in ura, npr. v sredo, 20. 9. 2019, ob 17.00 	1 za vsak podatek
	2	<ul style="list-style-type: none"> ♦ okoliščine in potek predavanja; vsaj dve navedbi od npr.: <ul style="list-style-type: none"> – koga vabimo: dijake, starše, učitelje – razlog: npr. naraščajoče in pogosto igranje računalniških igric na šoli – zanimivost in aktualnost teme predavanja – vsebina predavanja – nasveti za starše, učitelje, dijake – ... 	2 navedbi = 2 točki 1 navedba = 1 točka
Jezikovna pravilnost in slogovna ustreznost	2	<ul style="list-style-type: none"> ♦ jezikovna pravilnost 	2 napaki = – 1 točka, do 0 točk
	2	<ul style="list-style-type: none"> ♦ slogovna ustreznost <ul style="list-style-type: none"> – natančnost pri navajanju podatkov – obveščevalno besedilo – brez ponavljanja – enogovorno besedilo brez prvin uradnega pisma (primeri neustreznosti: naslov sporočevalca/naslovnika, kraj in datum, pozdrav, podpis sporočevalca ...) – brez predstavljanja sporočevalca v uvodu besedila (primer neustreznosti: Sem dijak ...) 	Za vsako vrsto slogovne neustreznosti odštejemo 1 točko, do 0 točk. Jezikovno pravilnost in slogovno ustreznost vrednotimo samo, če je kandidat za vsebino dobil vsaj 3 točke.
Skupaj	12	Če je kandidat napisal uradno vabilo, ne dobi točk za ustreznost besedilni vrsti in za slog. Če je napisal besedilo druge besedilne vrste, npr. obvestilo, se naloga ovrednoti z 0 točkami.	

1. primer javnega vabila

Dijaki, učitelji, starši!

Vabimo vas na predavanje priznane psihologinje PETRE BELINA o
vrstah vedenjske zasvojenosti med mladimi.

Predavanje bo **v sredo, 20. septembra 2019, ob 17. uri** v veliki predavalnici šole.

Predavateljica bo predstavila predvsem naraščajoče sodobne oblike zasvojenosti z računalniškimi igrkami, ki so v današnjem času pogoste med otroki in mladostniki. Izvedeli boste, kako prepoznati, kdaj je igranje igrk čezmerno, in kako lahko pomagamo tistim, ki v družbi računalnika preživijo preveč časa.

Vljudno vabljeni!

2. primer javnega vabila

VABILO

Dijaška skupnost Srednje zdravstvene šole Celje vabi dijake, starše in učitelje na predavanje z naslovom

Vrste vedenjske zasvojenosti.

Predavanje bo **20. 9. 2019 ob 17.00** v veliki predavalnici šole.

Naša gostja bo psihologinja **PETRA BELINA**. Pogovarjali se bomo predvsem o problemu zasvojenosti z računalnikom in računalniškimi igrkami.

Tema je zelo aktualna in opozarja na vrsto problemov, ki jih opažamo tudi na naši šoli, zato upamo, da se boste predavanja udeležili v čim večjem številu.

Vljudno vabljeni!

IZPITNA POLA 2

1. Vodena interpretacija: Zofka Kveder, Njeno življenje (odlomek), Molčati?

Primeri v moderiranem točkovniku so ilustrativni – v kandidatovi interpretaciji ocenimo kot ustrezne vse zapise, ki navedenim primerom ustrezajo po taksonomski stopnji zahtevnosti.

Opredelitev odlomka glede na književno zvrst (Znanje in razumevanje)

Točke	Merila	Primer
2	Ni opredelitive. Opredelitev je napačna.	Zaradi čustev je odlomek lirski.
1	Zvrst je poimenovana.	Odlomek je iz pripovednega besedila.
2	Zvrst je poimenovana, navedena je tudi značilnost zvrsti v odlomku.	Odlomek je epski. V njem književna oseba ne izpoveduje svojih misli in občutkov, o njih pripoveduje pisateljica.

Povzetek odlomka (Znanje in razumevanje)

Točke	Merila	Primer
4	Ni povzetka, ni obnove.	
1	Obnova odlomka z vsebinsko napako.	
2	Obnova odlomka brez vsebinske napake. Povzetek odlomka z vsebinsko napako.	Tilda molče prenaša možovo pijančevanje in njegovo fizično nasilje nad Lizo. Ne staršem ne tašči ne zaupa, kakšno je njeno zakonsko življenje.
3	V povzetek niso vključeni vsi glavni motivi odlomka.	V odlomku je prikazano ženino soočanje z moževim alkoholizmom. Tilda razmišlja, da bi se vrnila k očetu in materi ali da bi jima vsaj pisala. Tašča ji svetuje, kako naj ravna z njenim sinom.
4	Povzetek odlomka brez vsebinske napake.	Odlomek govori o Tildinem prenašanju zakonskih težav. Njen mož prihaja ponoči domov zelo vinjen. Ona to navzven mirno prenaša. Razmišlja, da bi pisala staršem ali se celo vrnila k njim, vendar tega ne stori. Prejema taščina pisma, polna nasvetov, sama pa ji o početju njenega sina ne napiše ničesar.

Razlaga Tildinega doživljanja zakona (Razčlemba in razlaga)

Točke	Merila	Primer
2		
0	Razlage ni. Razlaga je napačna, ne ustreza odlomku.	Ko je mož pijan, je žalostna in nesrečna, ko je vesel, je vesela in srečna tudi ona.
1	Razlaga je skopa/površna/nejasna. Parafraziran je ustrezen del odlomka.	Zelo je nesrečna, a tega nikomur ne pokaže. Čuti, da je njen zakon prava polomija, nima pa moči. Tilda je v zakonu nesrečna, a ostane tih in mirna, otrpla po telesu, srcu in duši.
2	Razlaga je jasna, natančna.	Tilda zaradi moževega pijančevanja zelo trpi. Včasih se ji zdi, da trpljenja, ki škodi njeni duši in njenemu telesu, ne more več prenašati. O vrnitvi v svoj prvi dom in o tem, da bi staršem razkrila svojo nesrečo, razmišlja, ker je rasla v urejeni družini.

Razlaga vzroka za njeno prikrivanje težav (Razčlemba in razlaga)

Točke	Merila	Primer
2		
0	Razlage ni. Razlaga je napačna, ne ustreza odlomku.	Očetu in materi nič ne pove, ker je ne bi razumela. Tudi tašča ji ni naklonjena.
1	Razlaga je skopa/površna/nejasna. Parafraziran je ustrezen del odlomka.	Vse prikriva, ker ne more nihče spremeniti njene usode in jo rešiti dolžnosti. To počne zato, ker se ji zdi njena nesreča kakor sramota, ki jo mora skrivati, in jarem, ki ji ga je na rame naložila usoda. Nositi ga mora sama.
2	Razlaga je jasna, natančna.	Težave prikriva, ker se ji zdi njena nesreča sramotna in ker misli, da ji je tako zakonsko življenje usojeno. Poleg tega čuti, da je vztrajanje v slabi zvezi njena dolžnost in da ji ne more nihče odvzeti bremena. Zato nikomur ne zaupa svojega trpljenja.

Razlaga taščinega pričakovanja (Razčlemba in razlaga)

Točke	Merila	Primer
2		
0	Razlage ni. Razlaga je napačna, ne ustreza odlomku.	Večkrat naj bi ji pisala o svoji sreči z Romanom, o tem, da je njen sin še vedno vesel tako kot v otroštvu.
1	Razlaga je skopa/površna/nejasna. Parafraziran je ustrezen del odlomka.	Pričakuje, da bo z ljubeznivostjo pomagala njenemu sinu, da postane pravi mož, in da bo potrežljivo prenašala, kar naredi. Pravi, naj bo dobra in ljubezniva z Romanom, naj mu ne zameri napak. Objame naj ga in mu reče, da mora biti dober.

2	Razlaga je jasna, natančna.	Tašča pričakuje, da bo Tilda z njenim sinom prijazna, potrpežljiva in nežna, čeprav ni zrel za zakon in se obnaša neodgovorno. Sklicuje se na to, da je dobrsrčen, in meni, da ga lahko vzgoji prav žena. Čeprav ne verjame, da bi lahko bil Roman brezobziren, naroča Tildi, naj ji piše o tem.
---	-----------------------------	--

Citirana poved (Predstavitev dejstev in stališč)

Točke	Merila	Primer
2		
0	Citata ni. Citat ni smiselno povezan z razlago.	»Sram jo je bilo zaradi Lize.«
1	Citat ni natančno v skladu z razlago, a je smiselno povezan z njo. Namesto citata je opisan primer.	»Ni mogla.« / »Molčati mora in nositi.« / »Kri ji je ledenela v žilah pri misli, da bi komu pisala, kakšen je njen mož.«
2	Citat je natančno v skladu z razlago.	»Njena nesreča se ji je zdela kakor sramota, ki jo mora skrivati pred vsemi ljudmi, tudi pred očetom in materjo.« / »Njena usoda je to, jarem, ki ga je naložilo življenje na njene rame.« / »Njena dolžnost je to, izogniti se ji ni moči, ubežati bi bilo greh.«

Povzetek ugotovitev (Sinteza in vrednotenje)

Točke	Merila	Primer
2		
0	Povzetka ni. Povzetek se ne nanaša na razlago, ampak npr. na zunanje dogajanje v odlomku (ponovljen je začetni povzetek).	
2	Povzetek se nanaša na razlago.	Tilda torej sprejema svojo nesrečo v zakonu zaradi občutka dolžnosti in vere v usodo. Zato skriva težave pred taščo, ki pričakuje, da bo vzgojila njenega sina, in celo pred starši.
(0 točk ali 2 točki, vmesnih točk ni.)		

Mnenje o Tildinem ravnanju (Sinteza in vrednotenje)

Točke	Merila	Primer
2	Mnenje ni izraženo.	
0	Mnenje je izraženo kot skopa trditev/ni povezano z odlomkom.	Ravnala je v skladu s svojim prepričanjem, tako so jo vzgojili. Mislim, da se je bala obsojanja staršev.
1	Mnenje je nejasno, pomanjkljivo, ni razloženo.	Tildino ravnanje se mi ne zdi pravilno. Če bi o težavah spregovorila, bi ji lahko kdo pomagal. Morala bi biti tudi bolj odločna.
2	Mnenje je jasno, razloženo.	Najbrž je bilo nekoč običajno in pričakovano, da ženske v zakonu trpijo in potrpijo predvsem zato, ker so bile tako vzgojene ali ker so bile finančno odvisne od svojih mož. Ker gledam na Tildo z očmi sodobnega človeka, mislim, da bi morala od moža zahtevati, da se spremeni, in se, če tega ne bi naredil, ločiti od njega. Zakaj naj bi se ona sramovala njegovih dejanj? Zakaj naj bi prijazno poslušala njegove grobe besede? Zakon ni usoda in dolžnost, ampak zrel odnos dveh ljudi. V tem se moj pogled bistveno razlikuje od Tildinega.

Presoja prikrivanja težav (Sinteza in vrednotenje)

Točke	Merila	Primer
2	Presoja ni izražena.	
0	Presoja je izražena kot skopa trditev/ni povezana z odlomkom.	Po mojem mnenju ni nobenega razloga za prikrivanje težav.
1	Presoja je nejasna, ni razložena/nakazana je v primeru iz življenja.	Težave prikrivamo, ker hočemo, da bi ljudje mislili dobro o nas. Prepričani smo, da nam ne morejo ali nočejo pomagati. To je včasih res, vedno pa ne.
2	Presoja je jasna, razložena.	Menim, da se to dogaja zato, ker nočemo, da bi drugi spoznali naše šibke točke ali našo nemoč, pa tudi zato, ker ne verjamemo, da bi nam lahko kdo pomagal. To seveda ni dobro, saj se moramo zavedati, da je naša moč omejena, in verjeti, da med nami še obstajata sočutje in pripravljenost pomagati drugim. Zakaj ne bi ljudje v naši bližini pomagali nam, če mi pomagamo njim? Vedno je dobro nuditi pomoč, včasih pa jo je treba tudi sprejeti.

Utemeljitev presoje s primerom iz življenja (Predstavitev dejstev in stališč)

Točke	Merila	Primer
2		
0	Naveden ni noben primer. Naveden je primer, ki ne utemeljuje presoje.	Mnogo ljudi, tudi mladih, je razočaranih.
1	Primer je samo imenovan/nakazan.	Vsi imamo težave. Nekateri jih zaupamo sorodnikom in prijateljem, mnogi pa jih zadržijo zase. Jaz težav sploh ne znam prikriti.
2	Primer je opisan.	Naša sosedja je po upokojitvi svoje življenje posvetila skrbi za bolne in osamljene. Obiskovala jih je, jih negovala in se veliko pogovarjala z njimi. Pogosto je rekla, da je to njen novi poklic in da je v njem zelo srečna. Srečno in vedno nasmejano smo jo videli tudi ljudje v njeni okolici, zato smo bili pretreseni in presenečeni, ko smo izvedeli, da je umrla. Očitno je bila bolna tudi sama, vendar je to zadržala zase, verjetno zato, ker je znala bolj dati kot sprejemati.

Logična členitev (zgradba) (Predstavitev dejstev in stališč)

Točke	Merila
2	
0	Besedilo ni logično členjeno, ni koherentno.
1	Besedilo je logično členjeno, ni koherentno. Besedilo je koherentno, ni logično členjeno.
2	Besedilo je logično členjeno in koherentno.

Jezikovna pravilnost, slogovna ustreznost

Točke	Merila
2	Slovnična pravilnost
2	Pravopisna pravilnost
2	Slogovna ustreznost

Točke	Merila
0	Veliko raznovrstnih napak, ki se ponavljajo.
1	Več raznovrstnih napak, ki se v glavnem ne ponavljajo.
2	Le nekatere vrste napak, ki se praviloma ne ponavljajo.

Za vse velja:

Dodatna navodila:

- Če kandidat piše obe interpretaciji, ocenimo prvo.
- Če piše interpretacijo na konceptni list, pri vrednotenju ne odbijemo točk.
- Če napiše manj kot 400 besed, lahko pri zgradbi doseže največ eno točko; če napiše manj kot 200 besed, lahko pri JPSU doseže največ tri točke.

2. Samostojna interpretacija: Suzana Tratnik, Ime mi je Damjan (odlomek)

Primeri v moderiranem točkovniku so ilustrativni – v kandidatovi interpretaciji ocenimo kot ustrezne vse zapise, ki navedenim primerom ustrezajo po taksonomski stopnji zahtevnosti.

Opredelitev odlomka glede na književno zvrst (Znanje in razumevanje)

Točke	Merila	Primer
2		
0	Ni opredelitive. Opredelitev je napačna.	To je odlomek iz dela Suzane Tratnik.
1	Zvrst je poimenovana.	Odlomek je iz pripovednega besedila.
2	Zvrst je poimenovana, navedena je tudi značilnost zvrsti v odlomku.	Odlomek je epski, v njem pa se kot lirska prvina pojavljajo tudi izpovedi misli in občutkov pripovedovalca.

Povzetek odlomka (Znanje in razumevanje)

Točke	Merila	Primer
4		
0	Ni povzetka, ni obnove.	
1	Obnova odlomka z vsebinsko napako.	
2	Obnova odlomka brez vsebinske napake. Povzetek odlomka z vsebinsko napako.	Odlomek pripoveduje o sinu in očetu. Ko je bil sin še v osnovni šoli, mu je oče pregledoval sobo, ker je sumil, da jemlje mamila. To je počel tudi pozneje, takrat, ko je bil Damjan že v službi. Snel je zaklenjena vrata, sin pa je naredil isto.
3	V povzetek niso vključeni vsi glavni motivi odlomka.	V odlomku preberemo naslednje: Ko je bil Damjan v osnovni šoli, je oče pregledoval njegovo sobo. Damjan tega ni mogel sprejeti. Čez nekaj let je bilo še slabše. Oče je snel vrata te sobe. Sin se mu je maščeval.
4	Povzetek odlomka brez vsebinske napake.	Damjan pripoveduje o očetovem ravnanju in o svojih odzivih. Ko je bil osnovnošolec, ga je oče nadziral in pregledoval njegovo sobo. Fant je zato prepovedal vstop v ta prostor vsem članom družine. Kot odrasel človek je doživel, da je oče snel vrata njegove sobe. Maščeval se mu je tako, da je snel vsa vrata v hiši, razen tistih, ki so vodila v sestrično sobo. Zložil jih je pred hišo in rekel sosedom, da jih bo barval.

Prepoznavna – izbira problema/prvine (Razčlemba in razlaga)

Točke	Merila	Primer
3		
0	Problem ni izbran. Literarna prvina ni izbrana.	
1	Izbran je problem, ki je v odlomku samo nakazan. Izbrana je prvina, ki ni bistveno povezana z osrednjo prvino.	očetova vloga v družini / odnos med družinskimi člani
2	Izbran je problem, ki je smiselno povezan z osrednjim problemom. Izbrana je prvina, ki je smiselno povezana z osrednjo prvino.	nadzor / maščevanje
3	Izbran je osrednji problem odlomka. Izbrana je osrednja prvina odlomka. (Upoštevamo tudi poimenovanje v naslovu. Problem, izbran za ta vzorec samostojne interpretacije, je natisnjen krepko.)	pravica do zasebnosti

Razlaga izbranega problema/prvine (Razčlemba in razlaga)

Točke	Merila	Primer
3		
0	Razlage ni. Razlaga je napačna, ne ustreza odlomku.	Damjan je pod očetovim nadzorom najprej zato, ker se ne uči in ravna po svoje, pozneje pa zato, ker še vedno živi doma.
1	Razlaga je skopa/površna/nejasna.	Sin v domači hiši nima pravice do zasebnosti niti v mladosti niti pozneje. To pravico mu jemlje oče, zato se mu sin maščuje.
2	Parafraziran je ustrezen del odlomka.	Oče je mislil, da sin nima pravice do zasebnosti in da ga je treba nadzirati, zato je počel čudne stvari. Ko je bil Damjan še v osnovni šoli, je očeta zanimalo, ali se kaj uči, v njegovi sobi je iskal čike in flaše in stripe in kondome. To sobo pa je pregledoval tudi takrat, ko je bil sin že v službi. Ker ni mogel odkleniti vrat, jih je kratko malo snel.
3	Razlaga je jasna, natančna.	V tem odlomku je problem, da oče ne spoštuje sinove pravice do zasebnosti. Ko je bil Damjan še v osnovni šoli, je stikal po njegovi sobi, ker je mislil, da mora nadzirati njegovo učenje, in ker se je hotel prepričati, da fant ne počne česa neprimernega. Še bolj se to nespoštovanje pokaže, ko je sin že odrasel, oče pa sname zaklenjena vrata njegove sobe. Damjan se je na očeta jezil že v mladosti, kot odrasel človek pa zmore svojo jezo usmeriti v maščevanje in očetu vrniti, kar je prejel od njega.

Utemeljitev razlage s primerom iz odlomka (Predstavitev dejstev in stališč)

Točke	Merila	Primer
2	Primer ni opisan. Citata ni.	
0	Opisani primer/citat ni smiselno povezan z razlago.	»Vzel sem si čas, še kruh s kekčevo pašteto sem pojedel, preden sem se lotil dela.« »Zanimalo ga je, ali se kaj učim, pa to.«
1	Opisani primer/citat ni natančno v skladu z razlago, a je smiselno povezan z njo. (Opisani primer se ne upošteva, če je v razlagi že parafraziran del odlomka.)	
2	Opisani primer/citat je natančno v skladu z razlago. (Opisani primer se ne upošteva, če je v razlagi že parafraziran del odlomka.)	»Ko sem ugotovil, da medtem ko sem v šoli, stika po moji sobi in išče čike in flaše in stripe in kondome in sam bog ve kaj, sem prvič pobesnel.«

Povzetek ugotovitev (Sinteza in vrednotenje)

Točke	Merila	Primer
2		
0	Povzetka ni. Povzetek se ne nanaša na razlago, ampak npr. na zunanje dogajanje v odlomku (ponovljen je začetni povzetek).	
2	Povzetek se nanaša na razlago.	Oče torej sinu ne pušča pravice do zasebnosti. Sin kot odrasel človek ugotovi, da je najbolje, da se mu maščuje tako, da ravna enako kot on.
(0 točk ali 2 točki, vmesnih točk ni.)		

Lastno mnenje o problemu/prvini v odlomku (Sinteza in vrednotenje)

Točke	Merila	Primer
2		
0	Mnenje ni izraženo. Mnenje je izraženo kot skopa trditev/ni povezano z odlomkom.	Oče in sin se nista nikoli marala, tega je po moji oceni kriv oče.
1	Mnenje je nejasno, ni razloženo.	Mislím, da je imel sin popolno pravico, da zaklepa vrata svoje sobe. Ker mu oče ni dovolil zasebnosti, si je zaslužil maščevanje.

2	Mnenje je jasno, razloženo.	Razumem, da je oče nadzoroval sina in pregledoval njegovo sobo, ko je bil sin še v osnovni šoli, saj je najbrž hotel, da v občutljivem obdobju njegov otrok ne bi skrenil s prave poti. Nikakor pa ne morem sprejeti njegovega enakega početja v času sinove odraslosti. To, da sname vrata, ker jih ne more odkleniti, se mi zdi pretirano, nerazumno dejanje. Zato sinovega odziva ne obsojam.
---	-----------------------------	--

Lastno mnenje o problemu/prvini na splošno (aktualizacija) (Sinteza in vrednotenje)

Točke	Merila	Primer
2	Mnenje ni izraženo.	Prav je, da imamo pravico do zasebnosti, a mislim, da si jo jemljemo sami.
0	Mnenje je izraženo kot skopa trditev/ni povezano z odlomkom.	Zasebnost bi morali bolj varovati, ker smo v njej to, kar smo v resnici. Resnica pa je naša pravica in dolžnost.
1	Mnenje je nejasno, ni razloženo/nakazano je v primeru iz življenja.	Mislim, da ima vsak odrasel človek pravico do zasebnosti in da je dobro, da je del življenja samo njegov. Zaklenjena vrata sobe se mi zdijo prispevajo te pravice. V zasebnosti lahko, o tem sem prepričan, ohranjamo in negujemo svojo osebnost in svoj mir, kar je v svetu pametnih računalnikov in telefonov zelo težko. Po mojem mnenju sodobna tehnologija našo zasebnost ogroža bolj, kot je Damjanovo njegov oče.

Utemeljitev mnenja s primerom iz lastnih/tujih izkušenj ali iz kakega drugega književnega besedila (Predstavitvev dejstev in stališč)

Točke	Merila	Primer
2	Naveden ni noben primer. Naveden je primer, ki ne utemeljuje mnenja.	Marsikdo ne ve, kaj je zasebnost.
0	Primer je samo imenovan/nakazan.	Mnogi ljudje se sploh ne zavedajo, da so se sami odrekli pravici do zasebnosti, ko so se želeli predstaviti javnosti.
1	Primer je opisan.	Na televiziji sem že nekajkrat gledal oddajo Internet mi je uničil življenje. V njej o tovrstnih izkušnjah govorijo predvsem mladi ljudje. Znanci in prijatelji so jih posneli, ko so v njihovih krogih pokazali kakšno svojo šibko stran ali kaj čudnega izjavili. Potem so te posnetke objavili na spletu in zasebni dogodek je postal predmet javnega, pogosto zelo primitivnega in žaljivega razpravljanja. Zgrozil sem se ob spoznanju, da lahko na družbenih omrežjih posamezniki s svojimi komentarji uničujejo ljudi, ki jih niti ne poznajo.

Logična členitev (zgradba) (Predstavitev dejstev in stališč)

Točke	Merila
2	
0	Besedilo ni logično členjeno, ni koherentno.
1	Besedilo je logično členjeno, ni koherentno. Besedilo je koherentno, ni logično členjeno.
2	Besedilo je logično členjeno in koherentno.

Jezikovna pravilnost, slogovna ustreznost

Točke	Merila
2	Slovnicična pravilnost
2	Pravopisna pravilnost
2	Slogovna ustreznost

Za vse velja:

Točke	Merila
0	Veliko raznovrstnih napak, ki se ponavljajo.
1	Več raznovrstnih napak, ki se v glavnem ne ponavljajo.
2	Le nekatere vrste napak, ki se praviloma ne ponavljajo.

Dodatna navodila:

- Če kandidat piše obe interpretaciji, ocenimo prvo.
- Če piše interpretacijo na konceptni list, pri vrednotenju ne odbijemo točk.
- Če napiše manj kot 400 besed, lahko pri zgradbi doseže največ eno točko; če napiše manj kot 200 besed, lahko pri JPSU doseže največ tri točke.
- Za izviren naslov samostojne interpretacije prištejemo skupnemu seštevku točk eno točko do največjega možnega števila (30).